Dorpsvisie Adorp 2014-2025

Duurzaam op weg in ’t Reitdiepdal!

Vereniging van Dorpsbelangen Adorp

Dorpsvisie Adorp 2014-2025

Duurzaam op weg in ’t Reitdiepdal!

Actief burgerschap in Adorp: Adorp maakt het beter!
Gemeente Winsum heeft Adorp uitgenodigd om aan de slag te gaan met een dorpsvisie. De rol en taakverdeling tussen gemeente en burgers moet op termijn anders: ‘Willen en kunnen burgers taken overnemen van de gemeente?’. Dorpsbelangen Adorp voelde zich uitgedaagd en heeft de uitnodiging aangenomen om een dorpsvisie te ontwikkelen.

Dorpsvisie Adorp 2014-2025 is een uitgave van Vereniging van Dorpsbelangen Adorp.

Samenstelling van het bestuur (maart 2014):
- Sijbrand Stratingh *voorzitter*
- Jouk Huisman *secretaris*
- Johannes Nijmeijer *penningmeester*
- Arnold Holwerda
- Yke de Jong

Impressies en foto's:
- Mark Jan Ineke
- Lubbe Kruijer
- Ben Kwerreveld
- Johannes Nijmeijer
- Gerard Wolbers

Vormgeving:
- RGA 2000, Bureau voor grafische productie

Dorpsvisie Adorp is mede gefinancierd door:
- Gemeente Winsum
- Loket Levende Dorpen
- Hanzehogeschool Groningen

Leve(n)de Dorpen

gemeente Winsum

Hanzehogeschool Groningen
University of Applied Sciences

Voorwoord

De afgelopen maanden is er erg veel werk verzet om inwoners, ondernemers, verenigingen, stichtingen, de jeugd en veel andere betrokkenen mee te laten denken over de toekomst van Adorp. Veel dank gaat hierbij uit naar de leden van de werkgroep die de mensen hebben geïnspireerd om creatief mee te willen denken en die een bijdrage hebben geleverd aan de brainstormavonden. Alle energie is niet voor niets geweest; we mogen trots zijn op het bereikte resultaat. Naast een ontwikkelrichting voor de komende jaren worden concrete handvatten aangereikt om deze visie te realiseren. Deze visie is echter een dynamisch document. Het moet vaak het onderwerp van gesprek zijn in ons dorp. Vanuit het bestuur van Dorpsbelangen willen we de dorpsvisie graag jaarlijks tegen het licht gaan houden, maar het staat iedere inwoner natuurlijk vrij om de dorpsvisie vaker op de agenda te zetten.

De wens om een dorpsvisie te maken leeft al langer in het dorp. Tijdens het dorpsonderzoek van de Hanzehogeschool in 2012 bleek dat er veel in Adorp leeft. Veel inwoners hebben toen ideeën aangedragen en meegedacht over Adorp. Samen, en met de hulp van de Vereniging Groninger Dorpen (VGD), hebben we deze dorpsvisie mogelijk gemaakt. Ze zijn allen stuk voor stuk onmisbaar geweest in de totstandkoming van deze visie. Deze visie geeft richting aan ontwikkelingen die we als dorp graag wensen. Deze ontwikkelingen gaan over alle aspecten die de bewoners in het dorp bezighouden, zoals onze woonomgeving en voorzieningen, onze sociale omgeving, het organiserend vermogen als gemeenschap en duurzaamheid.

Het bestuur van Dorpsbelangen Adorp vindt het belangrijk invloed uit te kunnen oefenen op de toekomst van ons dorp. Hierin wil het bestuur graag het standpunt van de inwoners van het dorp vertegenwoordigen. Deze dorpsvisie is een weerslag van de dorpsmening en daardoor de leidraad voor ons als bestuur.

Het bestuur van Dorpsbelangen wil met deze visie, in samenwerking met de gemeente, bepalen welke mogelijkheden er zijn om de in de dorpsvisie genoemde ontwikkelingen en prioriteiten te realiseren. De band met de gemeente is de laatste jaren versterkt en uit zich in ‘samenwerken aan samenwerken’. Deze dorpsvisie is wederom een reden om deze samenwerking nog verder vorm te gaan geven.

Vanuit het bestuur zijn wij ontzettend trots op deze dorpsvisie en op alle inwoners, vrijwilligers en professionals die dit mogelijk hebben gemaakt. Aan het dorp nu de taak om ervoor te zorgen om deze visie ook levend te houden.

Ik wil graag mede namens het voltallige bestuur van Dorpsbelangen alle betrokkenen, die het mogelijk hebben gemaakt dat deze visie er nu ligt, nogmaals hartelijk bedanken. En ik heb het volste vertrouwen dat we in Adorp succesvol uitvoering gaan geven aan de ontwikkelingen en prioriteiten die we als dorp in deze dorpsvisie hebben vastgelegd!

Sijbrand Stratingh, voorzitter

Inhoudsopgave

	Voorwoord	**3**
	Samenvatting	**7**
1	**Beschrijving van Adorp**	**11**
1.1	Geschiedenis van Adorp	11
1.2	Dorpsprofiel van Adorp	12
1.3	Adorp ondernemend	13
1.4	Verenigingsleven in Adorp	15
1.5	Basisschool OBS De Wierde	18
2	**Ontwikkeling dorpsvisie, het proces**	**19**
2.1	Dorpsvisie in stappen	19
2.2	Dorpswaarderingsonderzoek	20
2.3	Vervolg met Groninger Dorpen	21
3	**Overheidsbeleid, actuele en relevante beleidsdocumenten**	**23**
3.1	Structuurvisie Winsum	23
3.2	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	23
3.3	Bomenbeleidsplan 2012-2021	24
3.4	Bestemmingsplan Adorp	25
3.5	Energieakkoord voor duurzame groei	25
3.6	WMO-beleidsplan 2011-2014	26
3.7	Woonvisie ‘Winsum heeft het’	27
4	**Adorp actueel**	**29**
4.1	Reitdiepgebied	29
4.2	Molen Aeolus	31
4.3	Voorzieningen voor ouderen	32
4.4	Website www.adorp.com	34
4.5	De dorpstafel	34
4.6	Teruglopende leerlingaantallen	35
4.7	Een multifunctioneel gebouw op de speelweide	36
4.8	Adorp duurzaam	36
4.9	Kerk van Adorp	38
4.10	Sportpark ’t Stee	38
4.11	Provinciale weg N361	40
4.12	Fietsroute Plus	41
4.13	Jeugd van Adorp	42

5 Ambities en doelstellingen 43
5.1 Woonomgeving: dat smaakt naar meer! 43
5.2 Voorzieningen: bereikbaar en realiseerbaar?! 46
5.3 Sociale omgeving: welkom, betrokken maar open! 48
5.4 Organiserend vermogen: actief en initiatiefrijk! 49

Bijlage 53

Samenvatting

Met het oog op de toekomst en het behoud dan wel verbetering van de leefbaarheid van Adorp, wilde het bestuur van Dorpsbelangen Adorp een dorpsvisie opstellen. De gemeente Winsum heeft Adorp uitgenodigd om aan de slag te gaan met het maken van een dorpsvisie.

Allereerst is door het kenniscentrum NoorderRuimte van de Hanzehogeschool Groningen een onderzoek uitgevoerd om de waardering van dorpsbewoners van Adorp in kaart te brengen. Het gaat hierbij om de waardering voor woonomgeving, voorzieningen, sociale omgeving en organiserend vermogen. De uitkomsten van dit onderzoek vormen de basis voor de dorpsvisie.

Samen met vereniging Groninger Dorpen is een werkgroep in het leven geroepen, bestaande uit bewoners van Adorp. Deze werkgroep heeft ambities voor Adorp geformuleerd en voorgelegd aan dorpsbewoners. Op basis van de waardering zijn de ambities uitgewerkt in concrete doelstellingen.

Onderstaand volgen de ambities voor Adorp met actiepunten of doelstellingen in de nabije en wat verder gelegen toekomst.

Woonomgeving

De rust en de ruimte alsook de nabijheid van de faciliteiten van de stad Groningen, maken Adorp aantrekkelijk.

Ambitie: Het landschap is aantrekkelijk en biedt mogelijkheden

Lopende doelstellingen

Wandel- en fietspaden rondom Adorp

- Realiseren van een wandelpad Adorp-west, nu bekend als ‘rondje Hekkum’.
- Realiseren van een wandelpad Adorp-oost, in het verlengde van de Spoorlaan naar de Munnikeweg.

Aanblik van de molen Aeolus

- De molen in eigendom onderbrengen bij een stichting, zodat openstelling voor publiek mogelijk wordt.
- Herstellen van de molen met behoud van alle authentieke functies.
- Herstellen van de molen tot een draaiende molen, samen met beide Adorper molenbouwers.

Adorp ziet er verzorgd uit

- Weghalen van ongewenste groei rondom en op de graven.
- Een volledig overzicht maken van de grafrechten op de begraafplaats.
- Herstellen van vervallen graven.

Doelstellingen voor de komende jaren vanuit de werkgroep

Inrichten van de dorpskern van Adorp

- De entree van Adorp en het bestaande tracé van de N361 renoveren en groener maken. Denk daarbij aan een minibos, her en der vruchten- en notenbomen en wandelpaden.
- Opknappen van de molen.
- Op verschillende plekken 'leugenbankjes' plaatsen.

Ambitie: Adorp langer bewoonbaar houden voor ouderen

Lopende doelstellingen

Adorp heeft een geschikt woningaanbod voor ouderen

- Meer levensloopbestendige woningen realiseren in de huursector.

Ambitie: Adorp is een verkeersveilig dorp

Hieronder valt ook de ambitie:

- Adorp beschikt over een snelle fietsroute naar de stad.

Lopende doelstellingen

- Realiseren van een fietspad langs het spoor, een snelle verbinding tussen Winsum en Groningen, zodat het forensen-fietsverkeer langs de N361 in de dorpskern afneemt.
- Realiseren van een veiliger oversteek van de N361.
- Realiseren van een betere aansluiting van het verkeer uit Adorp op de N361. Denk daarbij aan een rotonde ter hoogte van de Wierumerschouwsterweg. Betrek hierbij de voetgangersoversteek, zonodig ook met een stoplicht.
- Fietspad aan de oostzijde van N361 opheffen, zodat er in de dorpskern meer mogelijkheden zijn voor een rotonde en veiliger oversteek.
- Voor recreatieve fietsers een fietspad doortrekken in het verlengde van de Spoorlaan naar de Munnikeweg.

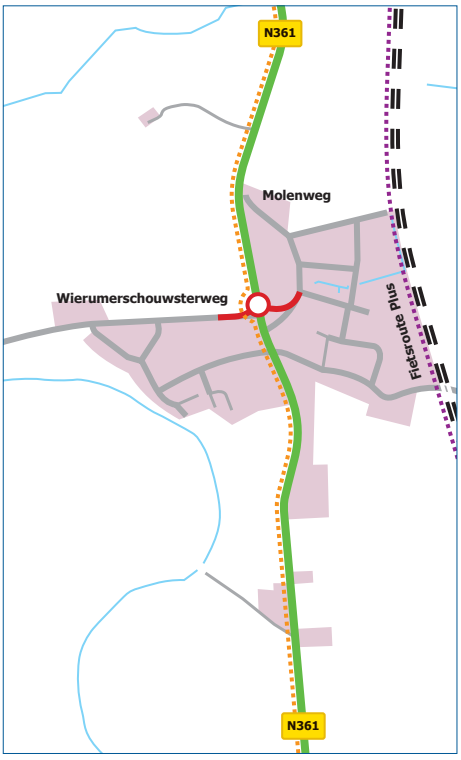

Mogelijke situatie in Adorp

Voorzieningen

Ambitie: Er zijn passende en hedendaagse voorzieningen en activiteiten in Adorp

Hieronder vallen ook de ambities:
- Adorp beschikt over een klein maar multifunctioneel gebouw met goede toiletvoorziening.
- De basisschool van Adorp is een sociaal hart in het dorp.

Lopende doelstellingen
- Realiseren van een nieuw gebouw op de speelweide met een kleine binnenruimte, een overdekte buitenruimte en goede toiletvoorzieningen.
- Activiteiten van school en dorp meer op elkaar afstemmen.
- Aantrekkelijk en kwalitatief goed onderwijs realiseren voor iedere leerling.
- Opknappen van het terrein en de speeltoestellen rondom de school, zodat het voor kinderen een aantrekkelijke speelplaats blijft tijdens en na schooltijd.

Doelstellingen voor de komende jaren vanuit de werkgroep
- Regelmatig een warenmarkt organiseren.
- AED-mogelijkheden uitbreiden en hiervoor cursussen aanbieden.

Ambitie: Adorp is een duurzaam dorp

Hieronder vallen ook de ambities:
- Er komt een duurzame bestemming van het vrijgekomen voetbalveld.
- Aantrekkelijke gezinswoningen bouwen op basis van ‘energieneutraal wonen’.

Lopende doelstellingen
- In 2014 starten met een onderzoek naar duurzaam gebruik van elektrische en fossiele energie. Op basis hiervan aanbevelingen doen voor duurzamer energieverbruik.
- In 2014 starten met een onderzoek naar collectieve investeringen in zonnepanelen. Op basis hiervan partijen zoeken voor een coöperatie.
- Tot er een definitieve bestemming voor het voetbalveld is, het goed blijven onderhouden.
- Het voetbalveld vooralsnog als trapveldje handhaven.
- Een CPO-project starten voor gezinswoningen op basis van ‘energieneutraal wonen’.
- Een CPO-project starten voor ‘levensbestendig wonen’.

Sociale omgeving

Ambitie: Er vindt sociale interactie plaats binnen Adorp

Doelstellingen voor de komende jaren vanuit de werkgroep

- Informatie opstellen voor nieuwe inwoners rondom de vraag: 'Wat is er in en rondom Adorp te doen?'. De informatie moet uitnodigen om deel te nemen aan activiteiten.
- Het contact met school versterken door ze meer te betrekken bij het dorp en verenigingsactiviteiten. Omgekeerd kunnen verenigingen bijdragen aan schoolactiviteiten.

Organiserend vermogen

Ambitie: In Adorp zijn mensen betrokken door goede informatievoorziening en onderlinge interactie.

Lopende doelstellingen

- Andere sociale media toevoegen aan de website www.adorp.com, onder andere een link naar Facebook.
- Inwoners van het dorp stimuleren om internet te gebruiken, bijvoorbeeld door een tablet-cursus voor ouderen aan te bieden.
- Het project Noaberschap brengt vraag en aanbod van goederen en diensten bij elkaar.

Doelstellingen voor de komende jaren vanuit de werkgroep

- De informatievoorziening toegankelijk en aantrekkelijk maken voor alle inwoners, onder andere door website www.adorp.com actueel te houden en er meer mensen bij te betrekken.
- Samenwerking in Adorp stimuleren door een vrijwilligerspool voor klussen en diensten op te zetten.
- Verenigingen in Adorp en omliggende dorpen kunnen elkaar versterken door samen te werken. Hiervoor is het nodig dat besturen beter met elkaar afstemmen.
- Burgerparticipatie biedt kansen. Dorpsbelangen verkent mogelijkheden en doet mee om deze kansen te benutten.

Om te zorgen dat ambities en doelstellingen voor Adorp en omgeving blijven leven, zal Dorpsbelangen jaarlijks in de vergadering evalueren wat de vorderingen zijn. Zo mogelijk kan Dorpsbelangen, in gezamenlijk overleg met Adorpers, plannen bijstellen en 'spijkers met koppen slaan' om dit te realiseren.

Beschrijving van Adorp

1

1.1 Geschiedenis van Adorp

Adorp (Gronings: Oadörp) is een dorp gelegen in de gemeente Winsum in de provincie Groningen. Adorp is ook de naam van de voormalige gemeente die in 1990 is opgegaan in Winsum. Het dorp telt 525 inwoners (CBS 2011) binnen de dorpskom en 300 in het buitengebied.

Adorp is gelegen in een van de oudste, zo niet alleroudste, en best bewaard gebleven cultuurlandschappen van ons land. Verondersteld wordt dat de geschiedenis ervan enige eeuwen voor het begin van onze jaartelling is begonnen. In het toenmalige kwelderlandschap.

Luchtfoto van de omgeving rond Adorp

Adorp is een wierdedorp op ongeveer 5 km van de stad Groningen, gelegen op een uitloper van de Hondsrug. Oorspronkelijk lag het op een vrij hoge wierde aan een voormalige bocht (meander) van de Hunze, plaatselijk het Selwerderdiepje genoemd. Even ten zuiden van Adorp mondde in de middeleeuwen de Drentsche Aa uit in de Hunze. Deze beek is verzand nadat in 1385 bij Dorkwerd een kanaal werd gegraven. De rivier de Hunze, het huidige Reitdiep, liep vlak langs de wierde. maar verplaatste zich later in westelijke richting. Men kan de voormalige bedding nog in het landschap terugvinden.

Het **Selwerderdiepje** is de naam van een deel van de (voormalige) benedenloop van de Hunze. Het is genoemd naar het klooster Selwerd, dat ooit in de buurt stond van de uitmonding van de Drentsche Aa in de Hunze. Wat rest van het diepje is de huidige watergang tussen de wijken De Hunze en Van Starkenborgh in de stad Groningen. Ook de 'sloot' langs de begraafplaats het Selwerderhof is een restant van het diepje. Het meest complete deel ligt ten zuiden van Adorp, waar het zich vanaf de Winsumerweg door het Reitdiepdal slingert, tot aan Wierumerschouw. De voormalige loop vlak langs Adorp is in 1364 afgesneden door een verbinding door de **knijp bij Harssens**. Hier was een kunstmatige versmalling gemaakt om het water 'af te knijpen', langzamer te laten stromen. Het Selwerderdiepje verloor zijn betekenis voor de scheepvaart nadat in de 14e eeuw de Drentsche Aa was verlegd tot de Hunze bij Wierumerschouw, nu het huidige Reitdiep.

Het pleisterwerk van de kerk is in 2013 grondig hersteld.

Op de wierde staat een kerk uit de 13e eeuw, die in 1667 van binnen en buiten grondig is gemoderniseerd. De vrijstaande kerktoren verdween in 1794. Sinds 2005 wordt deze kerk ook gebruikt door de enige Groningse kerk van het kerkgenootschap Gereformeerde Kerken in Nederland (hersteld). Het dorp heeft verder een molen uit 1851, **Aeolus** genaamd, die toe is aan restauratie.

Ten oosten van Adorp loopt de spoorlijn Groningen-Delfzijl. In de periode 15 juni 1884 tot 15 mei 1938 had Adorp een eigen spoorweghalte, stopplaats Adorp.

1.2 Dorpsprofiel van Adorp

In 2008 heeft gemeente Winsum de **Dorpenatlas Winsum 2008** uitgebracht. Hierin staat een beschrijving van alle dorpen in de gemeente. De volgende statistische informatie is hieruit afkomstig.

Bevolking

Adorp had op 1 januari 2008 662 inwoners. In het dorp wonen iets minder alleenstaanden en iets meer paren zonder kinderen dan gemiddeld in de gemeente. Het aandeel kinderen van 0-23 jaar is dan ook iets lager dan gemiddeld.
Het aandeel inwoners dat buiten de provincie is geboren en/of zich sinds 1990 in het dorp heeft gevestigd is iets groter dan gemiddeld, maar het verschil is beperkt. Een kwart van de huidige bevolking (170 personen) heeft de afgelopen vier jaar een (andere) woning betrokken in het dorp. Dat percentage is iets lager dan gemiddeld. Van hen is 19% afkomstig uit Adorp zelf (dus binnen het dorp verhuisd) en 12% uit een ander dorp in de gemeente Winsum. Iets meer mensen dan gemiddeld vestigden zich vanuit een andere gemeente in de provincie (40%) of van buiten de provincie (29%).

Woningen

In Adorp staan 283 woningen, waarvan ruim de helft vrijstaande woningen. Dat is meer dan gemiddeld in de hele gemeente, maar komt wel ongeveer overeen met het gemiddelde buiten het dorp Winsum. Andere woningen zijn tweekappers (28%), rijenwoningen (8%) en overige woningen zoals bedrijven met woning (10%). Het aandeel woningen van de corporatie Wierden en Borgen is lager dan in de meeste andere dorpen: 17%. Daarvan is 7% specifiek bedoeld voor senioren. De gemiddelde woning in Adorp is 61 jaar oud en daarmee iets ouder dan gemiddeld de woningen in de gemeente Winsum zijn. De economische waarde van de woningen is ook hoger dan gemiddeld. De bewoners geven een vrij gemiddeld rapportcijfer voor de kwaliteit van de woningen in de buurt: 7,4. Van alle zelfstandig wonende bewoners zegt 14% de komende 5 jaar te willen verhuizen. Van de huishoudens in Adorp staat 4% ingeschreven als woningzoekende bij Wierden en Borgen. Vier van de tien bewoners geven aan dat er in Adorp meer woningen zouden moeten worden gebouwd. Die cijfers liggen vlakbij de gemiddelden.

1.3 Adorp ondernemend

Adorp kent veel ondernemers. Ze zijn actief in zeer uiteenlopende sectoren als recreatie, horeca, detailhandel, bouw en zakelijke dienstverlening. De ondernemers zijn van belang voor de leefbaarheid van Adorp. De bedrijven zorgen voor ‘reuring’ in het dorp, dragen bij aan de naamsbekendheid van Adorp én ondersteunen bij het organiseren van activiteiten in het dorp.

Piet Pruim leidt het College van burgemeester en wethouders rond bij molenbouwer Dunning.

Naast ondernemingen heeft Adorp een drietal stichtingen die voorzieningen beheren. Dit zijn non-profit organisaties die voornamelijk werken met vrijwilligers.

Stichting Dorpshuis Artharpe
Het dorpshuis is een centrale ontmoetingsplaats voor inwoners van Adorp en omgeving. Het dorpshuis is bedoeld voor het ontplooien van sportieve en sociaal-culturele activiteiten. De locatie is ook beschikbaar voor particulieren of grotere groepen.

Op doordeweekse dagen vinden voornamelijk in de grote zaal allerlei (sport)activiteiten plaats. De kleine zaal is na het sporten geopend voor iedereen die iets wil drinken. Het dorpshuis heeft een beheerder als vast aanspreekpunt. Zij organiseert en begeleidt alle activiteiten van het dorpshuis.

Dorpshuis Artharpe is in 2013 verbouwd, waarbij de entree, de keuken en de toiletgroep grondig zijn gerenoveerd. Het dorpshuis is nu voor rolstoelers drempelloos toegankelijk en is er een mindervalidentoilet ingebouwd.

Stichting Speelweide 'De Molen'
In juni 2003 hebben IJsvereniging Adorp, Vereniging Dorpsbelangen Adorp en enkele inwoners het initiatief genomen om van het voormalige voetbalveld aan de Molenweg iets meer te maken. Om de plannen verder uit te werken is stichting Speelweide 'De Molen' opgericht. Op 12 mei 2007 is de speelweide daadwerkelijk geopend.

De speelweide wordt volledig onderhouden door vrijwilligers.

Bij de inrichting van het terrein is rekening gehouden met alle leeftijdsgroepen, maar met extra aandacht voor kinderen en ouderen met een beperking. Het was uitdrukkelijk de bedoeling dat het een multifunctioneel terrein moest worden. Verschillende verenigingen hebben bijgedragen om een gedeelte in te richten. Zo zijn er mogelijkheden voor voetbal, beachvolleybal, jeu de boules, tafeltennis, schaatsen enzovoorts.

De stichting beheert het terrein en is verantwoordelijk voor het onderhoud van het terrein en de speeltoestellen. Zij kan daarvoor een beroep doen op een wisselende groep van ongeveer veertig vrijwilligers. De werkzaamheden starten eind maart met de deelname aan NL-Doet van het Oranjefonds. Eind september is de afsluiting van het seizoen met Nationale Burendag, eveneens georganiseerd door het Oranjefonds. Eén keer in de drie weken is er een doe-ochtend.

1.4 Verenigingsleven in Adorp

Binnen Adorp is een groot aantal verenigingen actief, wat de leefbaarheid van het dorp ten goede komt. Hieronder volgt een korte beschrijving van alle activiteiten.

Biljartclub 't Witte Hoes
Op de woensdagmiddag wordt er door een klein aantal leden gebiljart, waarbij er ook competitiepartijen worden gespeeld.

Culturele Commissie Adorp
Deze commissie zorgt voor kunst en cultuur in Adorp. Zowel jonge als meer gevestigde kunstenaars exposeren in de kerk. De schilders en beeldende kunstenaars komen uit heel Nederland, maar vooral uit de regio. Naast exposities organiseert de commissie concerten in 't Witte Hoes en de kerk van Adorp. De jaarlijkse serie jamsessies vinden plaats in 't Witte Hoes. Voor basisschoolkinderen organiseren zij kindertheatervoorstellingen.
In samenwerking met de basisscholen in Adorp en Sauwerd besteden zij jaarlijks aandacht aan kunst- en cultuureducatie.

Hengelclub Adorp
De hengelclub bestaat uit actieve leden, die meedoen aan de winter- en zomercompetitie, en uit leden die alleen lid zijn voor de vispas.

Historische Kring Ubbega
De leden van deze vereniging bestuderen de historie van de voormalige gemeente Adorp. Zij verzamelen en publiceren veel historisch beeldmateriaal van de omgeving. In 2010 verscheen het fotoboek 'Tussen Toen en Nu' en in 2013 brachten zij een gids uit met historische wandel- en fietsroutes. Daarnaast organiseren ze lezingen en nodigen ze gastsprekers uit.

Fanfarecorps Adorp
De fanfare bestaat uit een orkest en een drumband. Het repertoire bestaat niet alleen uit traditionele marsen, maar ook uit eigentijdse muziek. Al jaren wordt er op maandagavonden gerepeteerd in dorpshuis Artharpe. De fanfare organiseert jaarlijks twee concerten in Adorp. Daarnaast treden zij op bij feestelijke gelegenheden zoals de intocht van Sinterklaas. Om de aanschaf van instrumenten te financieren haalt de fanfare in Adorp het oud papier op.

Culturele Commissie Adorp biedt een podium voor alle kunstvormen (expositie maart 2013).

Jeugdsoos Adorp
De jeugdsoos is open op vrijdag- en zaterdagavond. Het is een plek waar jongeren elkaar ontmoeten. Ze kunnen er wat drinken en muziek luisteren, kortom zichzelf zijn. Doordat jongeren zelf actief zijn in de organisatie, leren zij om verantwoordelijkheid te dragen. Daarnaast organiseert de jeugdsoos activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen. Op deze manier kunnen jongeren in een vertrouwde omgeving hun talenten ontwikkelen. Door actief te zijn in de jeugdsoos zijn ze eigenlijk bezig met het ontwikkelen van zichzelf.

Voor jongeren speelt de jeugdsoos een bindende rol in de sociale samenhang van een relatief klein dorp als Adorp. Zij draagt direct bij aan de leefbaarheid van het dorp.

Koor Hoge & Lage der Aa
Dit koor is voortgekomen uit het shantykoor. Het repertoire bestaat uit populaire liedjes uit de zestiger en zeventiger jaren. Het koor repeteert 's zondags in de kerk in Adorp en treedt regelmatig op in de regio.

Laomas
De naam van de plaatselijke toneelvereniging is voluit 'Laat ons maar schuiven'. Hun doel is om het publiek te vermaken met toneel in het Gronings dialect. Ieder jaar studeren zij een blijspel in. Vanaf januari treden zij hiermee op, niet alleen in Adorp, maar in de hele provincie Groningen. Zij sluiten de optredens af in theater de Molenberg in Delfzijl.

Laomas speelde in 2010 het stuk 'Binn'n ze echt'.

Stichting 55+ Adorp, Sauwerd, Wetsinge
Stichting 55+ is een overkoepelende organisatie waaronder veel commissies en clubs vallen. Alle activiteiten zijn erop gericht om het welzijn van oudere inwoners van Adorp, Sauwerd en Wetsinge te verbeteren. Zij bieden concrete hulp met onder andere het Steunpunt en de Digitale Hoek. Hier kunnen ouderen terecht voor ondersteuning, bijvoorbeeld bij het invullen van formulieren of het opzoeken van informatie op internet.

Vereniging Dorpsbelangen
Zoals de naam zegt, is het doel van de vereniging om de belangen van het dorp te behartigen. Centraal staat het verbeteren van de leefbaarheid van het dorp Adorp. Hiervoor heeft Dorpsbelangen veel initiatieven opgestart, zoals een gemeenschappelijke website en de ontwikkeling van de speelweide in Adorp.

Vereniging van Volksvermaken
VvV Adorp is een vereniging met een geschiedenis die begint in 1925. Zij organiseren typische volksvermaken ten behoeve van de leefbaarheid in Adorp. Denk daarbij aan het feestprogramma op nationale feestdagen, zoals eerder Koninginnedag. Het belangrijkste evenement is de jaarlijkse kermis in augustus.

Volleybalvereniging Artharpe
Traditioneel is volleybal een belangrijke sport in Adorp. Op het moment telt de vereniging twee herenteams, twee damesteams en twee recreantenteams. De competitieteams spelen mee in de noordelijke volleybalcompetitie NVC.

Vrouwen van Nu
Ontstaan uit de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen is Vrouwen van Nu een moderne, actieve vrouwenvereniging met hart voor de samenleving. Zij organiseren themabijeenkomsten en uitstapjes, waarbij gezelligheid voorop staat.

IJsvereniging Adorp
De ijsvereniging zorgt er elke winter voor dat de ijsbaan op de speelweide klaar is. Als het ijs dik genoeg is, zorgen zij voor alle randvoorwaarden om er plezierig te kunnen schaatsen. Indien mogelijk organiseren zij activiteiten op het ijs.

Adorper kermis in 2013

1.5 Basisschool OBS De Wierde

OBS De Wierde valt onder de organisatie Schoolbestuur Lauwer en Eems. Deze overkoepelende organisatie is op 1 januari 2000 opgericht. Zij zijn verantwoordelijk voor 21 basisscholen en vier vestigingen van voortgezet onderwijs in de provincie Groningen.

Met ingang van het schooljaar 2012-2013 maakt het personeel van OBS De Wierde deel uit van een onderwijsteam waarbij met twee scholen in Winsum en de scholen in Garnwerd en Ezinge wordt samengewerkt. De onderwijsteamdirecteur is eindverantwoordelijk voor dit onderwijsteam. Elke vestiging heeft een locatiecoördinator die de dagelijkse gang van zaken regelt.

OBS De Wierde is een open school voor ieder kind. Het biedt een leerplek waar kinderen zich veilig voelen. Samen met de ouders wil de school werken aan de ontwikkeling van de kinderen. Ouders hebben inspraak via de medezeggenschapsraad en ook de ouderraad heeft een belangrijke plek in onze school.
In 2013 telde de school 81 leerlingen. De kinderen komen voornamelijk uit de dorpen Adorp en Sauwerd, waar door de ouders en kinderen bewust gekozen is voor openbaar onderwijs. In Sauwerd is een christelijke basisschool CBS De Meander. Vanuit Sauwerd kunnen kinderen tot en met groep 4 gebruik maken van vervoer naar de school in Adorp.

OBS De Wierde

In 2009 is een nieuw gedeelte in gebruik genomen, bestaande uit een extra lokaal, een gemeenschapsruimte en een recreatieve ruimte. De school biedt nu onder andere een mooie ruimte en uitdagende faciliteiten voor buitenschoolse opvang (BSO) en overblijf. BSO wordt ingevuld door Kids2b en er wordt ook samengewerkt met verenigingen en clubs in het dorp om een aantrekkelijk activiteitenaanbod op gebied van sport, muziek en cultuur na schooltijd aan te kunnen bieden.

Ontwikkeling dorpsvisie, het proces

2

Het bestuur van Vereniging Dorpsbelangen Adorp wil graag een dorpsvisie voor Adorp opstellen om ook in de toekomst de leefbaarheid in Adorp te behouden en te verbeteren. De vereniging is hierbij gefaciliteerd door gemeente Winsum.

Een eerste stap om te komen tot een dorpsvisie was een onderzoek in Adorp: hoe zit Adorp in elkaar en hoe waarderen inwoners van Adorp hun leefomgeving? Dit onderzoek is uitgevoerd door het Kenniscentrum NoorderRuimte van Hanzehogeschool Groningen. Vervolgens is een adviesrapport geschreven waarmee een werkgroep in Adorp aan de slag is gegaan. Hun taak was om concreet te formuleren wat voor de komende jaren voor de leefbaarheid in Adorp van belang is en op welke manier dat uitgevoerd zou moeten worden.

2.1 Dorpsvisie in stappen

Het dorpswaarderingsonderzoek dat het Kenniscentrum NoorderRuimte van de Hanzehogeschool Groningen voor Dorpsbelangen Adorp heeft uitgevoerd, vormt de basis voor deze dorpsvisie. De conclusies van het onderzoek zijn door de onderzoekers geformuleerd als ambities voor de toekomst van Adorp. Ze zijn beschreven in een tweede rapport 'Adorp maakt het Beter'.

Na de presentatie van de uitkomsten heeft het dorp het stokje overgenomen onder leiding van Groninger Dorpen. Een werkgroep Dorpsvisie is ingesteld om samen met dorpsbewoners de ambities verder uit te werken. In deze dorpsvisie worden per thema respectievelijk de samenvatting van het onderzoek, de ambities en de voorgestelde uitwerking in concrete doelstellingen beschreven.

Op 14 maart 2013 hebben Jannie Rozema en Mariëlle Bovenhoff de conclusies van het onderzoek gepresenteerd.

2.2 Dorpswaarderingsonderzoek

In oktober 2012 hebben 387 inwoners van Adorp meegedaan aan een schriftelijke vragenlijst. Hiermee is de totale respons 73%. In de respons is er onderscheid gemaakt tussen twee groepen, namelijk kinderen tussen 6 en 12 jaar en inwoners van 13 jaar en ouder. Beide groepen worden in het onderzoek aangeduid als de **respondentgroep**.

De domeinen uit het onderzoek

De gegevensverwerving van dit onderzoek is op een betrouwbare wijze uitgevoerd. De respondentgroep is qua geslacht en leeftijd representatief voor de bevolking van Adorp. Bijna alle inwoners zijn uit Noord-Nederland afkomstig. Een kwart van de inwoners woont zijn hele leven in Adorp. De betrokkenheid bij het dorp is (redelijk) groot.

De centrale onderzoeksvraag voor dit onderzoek luidde: Welke waardering geven inwoners van Adorp aan hun leefomgeving? De waardering was daarbij onderverdeeld in vier domeinen. Eerst de uitkomsten in cijfers, gevolgd door een tekstuele onderbouwing.

Adorp als leefomgeving	**7.7**
1. Woonomgeving	7.3
2. Voorzieningen	7.3
3. Sociale omgeving	7.1
4. Organiserend vermogen	7.0

Adorp als leefomgeving: leuk en zeer gewaardeerd!
De 28 kinderen in de leeftijd van 6 tot 12 jaar vinden Adorp een leuk dorp, omdat ze er naar school gaan en na schooltijd hun gang kunnen gaan. Bijna alle kinderen spelen na schooltijd bij vriendjes of thuis. Kinderen vinden het in hun eigen buurt wel veilig, maar geven aan dat auto's op de Provinciale weg door het rode stoplicht rijden en beboet moeten worden. De dorpsactiviteiten zijn leuk, maar spelweken en kinderdisco mogen best wel vaker worden georganiseerd. Zonder de jaarlijkse kermis is Adorp een saai dorp. De kinderen hebben ideeën over winkels, speeltuinen, een skatebaan, een zwembad en een speelbos.
De 359 inwoners van 13 jaar en ouder waarderen Adorp als leefomgeving positief. Vergeleken met een eerder dorpsonderzoek is de algemene waardering voor Adorp stabiel, namelijk een 7.7 in 2012

tegenover een 7.5 voor de woonomgeving in 2008. Op deelaspecten is de waardering in 2012 grotendeels positiever dan in 2008.

2.3 Vervolg met Groninger Dorpen

Groninger Dorpen is samen met de werkgroep met de uitkomsten van het onderzoek aan de slag gegaan. De insteek was om de papieren resultaten te verwerken tot een dorpsvisie voor Adorp. De uitkomsten van het onderzoek zijn samengevoegd tot vier thema's: woonsituatie, sociaal klimaat, voorzieningen en organiserend vermogend. Om inwoners uit te nodigen om mee te praten over deze vier thema's is een flyer huis aan huis bezorgd met als titel 'als u iets vindt, horen we het graag'.

Vervolgens hebben 22 inwoners, waaronder de leden van de werkgroep, zich verdeeld over de vier thema's. Per gesprek werd steeds ingezoomd op één thema en de bijbehorende ambities. Elke groep heeft de ambities voor een thema uitgewerkt in concrete doelstellingen voor Adorp. Deze zijn beschreven in hoofdstuk 5 'Ambities en doelstellingen'.

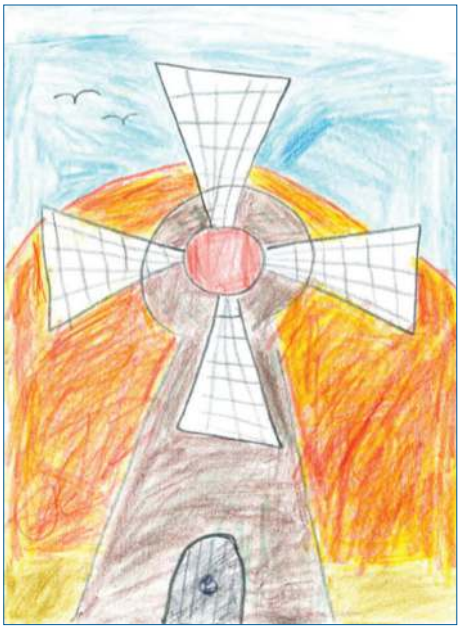

Bo (8 jaar) tekende de molen Aeolus.

Overheidsbeleid, actuele en relevante beleidsdocumenten

3

3.1 Structuurvisie Winsum

November 2013

In de structuurvisie staan de kaders voor verschillende soorten beleid, zoals economie, verkeer en wonen. De insteek is het in stand houden van belangrijke kernkwaliteiten en het inzetten van deze kwaliteiten. De structuurvisie geeft een beeld hoe de gemeente er in 2025 uit kan zien. De drie belangrijkste opgaven zijn:

- Goede bereikbaarheid
- Sterke kernen met een eigen karakter
- Vitaal en waardevol buitengebied

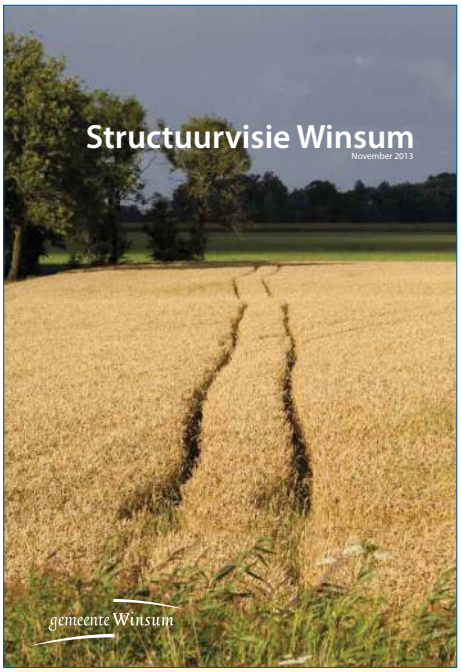

Een visie op gemeente Winsum in 2025

De indeling van de dorpen blijft in 2025 aansluiten op het **Provinciaal Omgevingsplan**: Adorp is net als Feerwerd, Den Andel en Garnwerd een van de woondorpen. Woondorpen zijn plaatsen met een beperkt voorzieningenniveau en hoofdzakelijk aangewezen op naburige 'complete' dorpen of Winsum.

De structuurvisie geeft een korte vooruitblik: 'Adorp beschikt in 2025 over haar eigen treinstation en is aangehaakt op fietsroute^{PLUS} tussen Groningen en Winsum. Adorp is de poort tot de gemeente. Het heeft van alle kernen op de vervoersbundel de kortste en snelste verbinding met Groningen, zowel met de auto, de trein, de bus als met de fiets. Het is een aantrekkelijke kern voor forenzen en startende ondernemers die belang hebben bij de nabijheid van Groningen.'

3.2 Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan

GVVP Winsum, augustus 2013

Inwoners van Adorp hebben in het onderzoek aangegeven dat zij een eigen treinstation belangrijk vinden. In het verkeers- en vervoersplan wordt deze wens buiten beschouwing gelaten. Het GVVP Winsum heeft betrekking op de periode 2014-2024. Het is niet realistisch om in deze periode een treinstation te plannen en te realiseren, helemaal omdat provincie Groningen beslist over het

regionale spoor. De provincie Groningen wordt als verantwoordelijk stakeholder voor regionaal spoorvervoer wél gevraagd om samen met gemeente Winsum te onderzoeken hoe groot de vervoersvraag zal zijn als er een treinstation in Adorp komt. Hierbij wordt gekeken naar een optimale dekking van treinstations in de gemeente Winsum.

Het GVVP Winsum benadrukt de functie van de fietsverbinding Winsum-Groningen. Het fungeert als fietsader van en naar Groningen, inclusief het Zernikecomplex, en onderling tussen de dorpen Winsum, Sauwerd en Adorp. Het is belangrijk om deze fietsverbinding op te waarderen tot fietsroute^{PLUS}, mogelijk als nieuwe fietsroute parallel aan het spoor.

Maart 2012

3.3 Bomenbeleidsplan 2012-2021

Gemeente Winsum heeft het bomenbeleidsplan opgesteld om een heldere **bomenstructuur** te ontwikkelen. Het criterium is: 'De juiste boom op de juiste plaats'. In het bomenbeleidsplan wordt de identiteit van Adorp omschreven als 'wierdedorp langs een oude meander in open landschap'. De doelstelling is om de historische patronen zichtbaar te houden.

Concrete doelstellingen in Adorp

De bomenstructuur is uitgewerkt in concrete doelstellingen:

- De Provinciale weg aan twee zijden beplanten met een onderbreking bij de ronding aan de Molenweg. Hier het zicht op het landschap openhouden, met uitzicht op de molen en op de wierden.
- Versterken van de erfbeplanting rond het erf in de kom van de Molenweg.
- Structuur van de populierenlaan aan de Wierumerschouwsterweg doorzetten tot in het dorp. Na de kruising met de Torenweg de bomenlaan alleen aan de landschapszijde doorzetten.
- Langs de oude dorpswegen Torenweg en Spoorlaan de boomstructuren in de dorpstuinen behouden en stimuleren.
- Accent leggen op café 't Witte Hoes. De witte gevel duikt op uit het groen van nieuw te planten boomgroepen.
- Behouden van de boomstructuur in de kerktuin en van de bomen in combinatie met de haag rondom de begraafplaats.
- Duurzame boomsingel ontwikkelen rond het sportveld.

3.4 Bestemmingsplan Adorp

Maart 2013

Het plangebied beslaat het gehele dorp Adorp. Het bestemmingsplan is in maart 2013 opnieuw vastgesteld. Het is erop gericht de bestaande situatie vast te leggen en is daarom een conserverend plan.

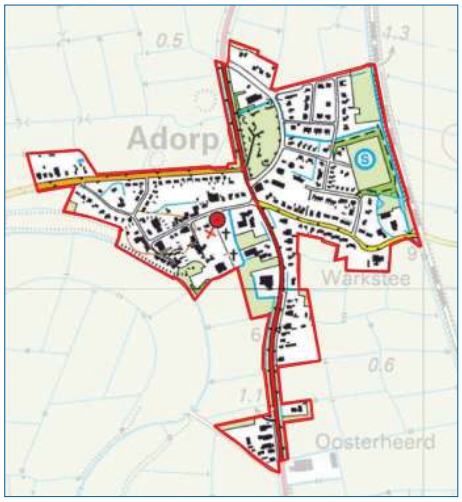

Plangebied Adorp

Molenbiotoop

De zone rond de molen is voorzien van een molenbiotoop, waarmee regels gesteld zijn aan de hoogte van nieuwe gebouwen en de aanplant van nieuwe bomen (ter bescherming van de windvang).

Toekomstvisie 2020

In Winsum en de andere 'complete' dorpen Ezinge, Baflo en Sauwerd kunnen nieuwe woningen worden gebouwd. De andere dorpen groeien in principe niet. Toch wordt er geen 'dorpen op slot'-beleid gevoerd. Er kunnen kwaliteitsredenen zijn waarom selectief bouwen in kleine kernen of zelfs incidenteel in het buitengebied wel wenselijk is. Doel is dan primair het verder versterken van de kwaliteiten van het gebied. Zo mogelijk zal er in bestaand woongebied gebouwd worden, maar vooral passend in het landschap.

3.5 Energieakkoord voor duurzame groei

September 2013

Het energieakkoord is een plan om lange termijn te komen tot verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening.

Ruimte voor burgerinitiatief
De Nederlandse regelgeving is niet optimaal voor particuliere initiatieven om zelf duurzame energie op te wekken. Dit komt met name doordat deze initiatieven concurreren met de belangen van gevestigde energieleveranciers.

Op dit moment is de regelgeving, dat particulieren geen energiebelasting betalen over de stroom van eigen zonnepanelen. Ze strepen hun eigen opgewekte stroom weg tegen de geleverde stroom en verdienen zo hun investering na verloop van tijd terug. In formeel taalgebruik wordt dit **saldering 'achter de meter'** genoemd. Worden de zonnepanelen collectief aangeschaft en bijvoorbeeld geplaatst op een dak van een koeienstal, dan is het niet mogelijk om de energiebelasting over de opgewekte stroom door te berekenen aan de initiatiefnemers.

Het kabinet heeft in het energieakkoord al vastgelegd dat het kleinschalig en duurzaam opwekken van energie **'voor de meter'** fiscaal gestimuleerd gaat worden met een verlaagd tarief in de eerste schijf van de energiebelasting. Met ingang van 2014 bedraagt de belastingkorting € 0,075 per kWh. Uitvoering van deze tegemoetkoming moet nog verder uitgewerkt worden in het energieakkoord.

Meer over 'Saldering voor collectieven' is te vinden op:
- www.energieakkoordser.nl
- www.agentschapnl.nl
- www.ser.nl

Juni 2011

3.6 WMO-beleidsplan 2011-2014

Voor de gemeente Winsum zijn in het WMO-beleidsplan 2011-2014 de uitgangspunten voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning uiteengezet.

Door de vergrijzing neemt de vraag naar zorg steeds verder toe. De gemeente zoekt hiervoor de oplossing in algemene voorzieningen in plaats van individuele voorzieningen. Het biedt meer voordelen om algemene voorzieningen voor iedereen toegankelijk te houden dan het creëren van individuele voorzieningen.

Een belangrijke consequentie van het WMO-beleid is, dat er een groter beroep wordt gedaan op de zelfredzaamheid van inwoners.

Zelfredzaamheid

Ook van inwoners van Adorp wordt verwacht dat zij steeds meer zelf hun zorg organiseren. Voor ouderen is het belangrijk om ondersteuning in de eigen omgeving te kunnen krijgen. Een optie kan zijn om lokaal vrijwilligers en mantelzorgers te organiseren. Denk daarbij aan een 'zorgpunt' in dorpshuis Artharpe. Van hieruit kunnen diverse activiteiten worden opgezet, bijvoorbeeld om zorgvraag en -aanbod bij elkaar te brengen.

3.7 Woonvisie 'Winsum heeft het'

December 2013

In de woonvisie 'Winsum heeft het' staat in hoofdlijnen het gemeentelijk beleid voor de periode 2014-2020. Hiermee wil de gemeente inspelen op kansen en opgaven van de komende jaren. De woonvisie gaat in op de volgende onderwerpen:

- Behoud van leefbaarheid in dorpen en buurten
- Een goed pakket aan plannen voor wonen, welzijn en zorg(diensten)
- Een samenhangend pakket aan plannen voor bouw, renovatie en sloop
- Keuzevrijheid in het wonen voor met name lagere inkomensgroepen

In de woonvisie is aangegeven dat Adorp door zijn ligging een aantrekkende werking heeft op inwoners uit de stad Groningen. Over het beleid voor Adorp zegt de woonvisie:

- Er is geen ruimte voor uitbreiding.
- Er is geen programma voor vernieuwing.
- Op langere termijn komen naar verwachting kleine locaties beschikbaar voor inbreiding of vervanging van woningen.
- Aan Wierden en Borgen vragen we om vernieuwing van de bestaande voorraad prioriteit te geven.

Woningen van woningstichting Wierden en Borgen

Woningstichting Wierden en Borgen

In de prestatieafspraken met woningstichting Wierden en Borgen zal gemeente Winsum de volgende punten meenemen:

- Prioriteit geven aan aanpassingen om woningen energiezuinig te maken.
- Vervangen van minstens een deel van de verouderde woningen door levensloopbestendige woningen in Adorp en Sauwerd, als aanvulling op de plannen in Baflo en Ezinge.

Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)

In de woonvisie roept gemeente Winsum particulieren op om te komen met vernieuwende ideeën over toekomstige woonvormen. Als het initiatief voldoet aan de criteria en het gaat om een locatie dat in eigendom van de gemeente is, dan wil de gemeente een CPO-traject starten en professionele begeleiding organiseren. Dit is een interessante optie voor de bestemming van het voetbalveld. Uitbreidingsmogelijkheden zullen zich beperken tot de plaats Winsum zelf. Voor andere dorpen in de gemeente blijven er slechts mogelijkheden voor inbreiding.

Adorp actueel

4

Inwoners van Adorp zijn erg betrokken bij hun dorp. Hoewel het dorp niet echt een dorpscentrum heeft en het letterlijk opgesplitst wordt door een provinciale weg, zie je deze scheiding niet terug in de aard van de inwoners. Zij streven naar een open gemeenschap met vrijheid voor ieder individu en betrokkenheid bij elkaar. Het aantal verenigingen is groot. Hiervan zetten veel verenigingen zich niet alleen in voor hun leden maar voor de gehele gemeenschap.

Dorpsbelangen Adorp is een vereniging die zich wil inzetten voor de belangen van alle inwoners. Daarom zijn zij actief op vele terreinen. Dorpsbelangen houdt de vinger aan de pols door een goed en kritisch netwerk op te bouwen met verschillende instanties. Daar waar mogelijkheden liggen voor ons dorp zullen zij dit met beide handen aangrijpen. Niet alleen Dorpsbelangen is hierin actief, ook andere verenigingen zetten zich in om Adorp op de kaart te zetten.

Hieronder volgt een aantal actuele onderwerpen.

4.1 Reitdiepgebied

Het Reitdiepgebied is een door de eeuwen heen gevormd oud cultuurlandschap. Ooit lag er een getijdenrivier temidden van kwelders, prielen, slenken en oeverwallen. Op de hoger gelegen oeverwallen van de Hunze is onder andere het dorp Adorp ontstaan. In de 14e eeuw werd er begonnen met de ontginning van de woeste gronden. De structuur van het landschap is sindsdien weinig veranderd. Het verkavelingspatroon sluit nog steeds aan bij het kronkelende verloop van de oude laagten.

Om de wateroverlast te verminderen zijn in de 14e eeuw de eerste dijken langs de Hunze gelegd. In de 17e eeuw is de Hunze rechtgetrokken, zodat ook grotere schepen de rivier konden bevaren. De meanders werden afgesneden en zo ontstond het Reitdiep. Hierdoor verloren de oude meanders, wadgeulen en prielen hun oorspronkelijke functie voor de afwatering van het gebied. Na 1877 is er door de bouw van de sluis bij Zoutkamp geen getij meer in het Reitdiep.

De Oude Dijk bij Hekkum vormde eens de westelijke grens van Heerlijkheid Harssens.

In het Reitdiepgebied is een groot aantal boeren actief bezig met weidevogelbeheer. Gebleken is dat dit agrarisch beheer, waarbij rekening wordt gehouden met de weidevogels, vruchten afwerpt.

Gebiedscommissie Reitdiepdal

Overzichtskaart Reitdiepdal

Vanaf 2008 is de gebiedscommissie Reitdiepdal actief in dit gebied. De gebiedscommissie bestaat uit vertegenwoordigers van provincie Groningen, landbouworganisaties, omliggende dorpen en natuurorganisaties, onder voorzitterschap van de gedeputeerde. Taakstelling van de gebiedscommissie is om natuur, landschap en cultuurhistorie, landbouw en recreatie goed op elkaar af te stemmen. Hoofddoelstelling van de commissie is om in het gebied een gunstig waterbiotoop te ontwikkelen voor weidevogels. Ten zuiden van Adorp is het inrichtingsplan Reitdiep-zuid inmiddels uitgevoerd. Het gedeelte Reitdiep-midden, ten noorden van Adorp, wordt vanaf 2013 uitgevoerd. Het betreffende landbouwgebied is grotendeels al in beheer van Stichting Groninger Landschap (SGL). De restauratie van de Wetsingerzijl is inmiddels afgerond.

Dorpsbelangen Adorp volgt de ontwikkelingen in dit gebied. Samen met Landschapsbeheer Groningen wordt een wandelroute Adorp-west (rondje Hekkum) uitgezet, die loopt over een bestaand verhard pad voor fietsers en wandelaars. De faciliteiten voor publicatie en de bewegwijzering worden beschikbaar gesteld door gebiedscommissie Reitdiepdal, provincie Groningen en het Rijk.

Het streven van Dorpsbelangen Adorp is om eveneens een dorpsommetje te realiseren aan de oostzijde, in het verlengde van de Spoorlaan. Met hulp van gebiedscommissie Reitdiepdal proberen zij de Spoorlaan voor voetgangers en fietsers door te trekken naar de Munnikeweg.

Ambitie

- Wandel- en fietspaden rondom Adorp

Doelstellingen

- Realiseren van een wandelpad Adorp-west, nu bekend als ‘rondje Hekkum’.
- Realiseren van een wandelpad Adorp-oost, in het verlengde van de Spoorlaan naar de Munnikeweg.

4.2 Molen Aeolus

De molen is in 1851 gebouwd door molenmaker Kortholt uit Ruischerbrug. Tijdens de bouw verzakte de onderbouw in zuidelijke richting, waarop een wigvormig gemetseld tussenstuk aan de zuidzijde is ingebouwd. In 1980 heeft de laatste restauratie van de molen plaatsgevonden. De molen is sinds 1995 in particulier bezit van de heer G. Toth, afkomstig uit Schiedam. De bijbehorende woning is inmiddels verkocht. De heer Toth heeft geen aandacht geschonken aan het onderhoud van de molen, waardoor de molen in slechte staat verkeert.

De molen is uniek omdat deze als een van de weinige molens in Nederland nog beschikt over een complete en authentieke maal-pelinrichting. Door achterstallig onderhoud, een doorgerot staartstuk en onbetrouwbare roedes kan de molen al jaren niet meer draaien. Latwerk op de roedes laten los en komen terecht in de achtertuinen van de buurt. De totale restauratie van de molen wordt geschat op € 340.000.

In maart 2012 is het faillissement van Holland Management Holding uitgesproken. HMH is een van de vastgoed-holdings van de heer Toth. De molen Aeolus was ondergebracht bij deze holding. Vanaf dat moment zijn de schuldeisers de eigenaar van de molen en is de curator mr. Stassen uit Valkenburg de bewindvoerder. Het faillissement valt onder Rechtbank Maastricht.

Dorpsbelangen Adorp onderhoudt contact over de molen met de curator, gemeente Winsum, Groninger Molenhuis, Molenstichting Winsum en Stichting Groninger Landschap. Het doel is om de molen weer beschikbaar te krijgen voor de gemeenschap. Als toekomstig eigenaar zou Molenstichting Winsum of Stichting Groninger Landschap geschikt zijn. Door de directeur van SGL zijn toezeggingen gedaan, in het geval er zich geen andere koper meldt. De curator stelt helaas zijn verplichtingen aan de schuldeisers voorop en is daarom nog niet bereid de molen voor een symbolisch bedrag over te dragen. Dit is de impasse van dit moment.

Ondanks z'n status als rijksmonument is de molen in slechte staat.

Dorpsbelangen Adorp, gemeente Winsum en het Groninger Molenhuis willen de molen zo spoedig mogelijk onder beheer brengen bij een van de stichtingen. Pas dan kunnen de eerste stappen ondernomen worden om de molen te restaureren. Hiervoor zijn aanzienlijke subsidies noodzakelijk en zullen ook particuliere fondsen aangesproken moeten worden. Het doel is om uiteindelijk de molen aan het draaien te krijgen. Een draaiende molen trekt de aandacht en is symbolisch voor het dorp en de omgeving. Het zou toch mooi zijn: het Reitdiepgebied ingesloten door draaiende molens in Noorderhoogebrug, Adorp, Wetsinge en Winsum.

Ambities

- Restauratie van molen Aeolus
- Adorp wordt een molendorp, met twee molenrestaurateurs en een draaiende molen.

Doelstellingen

- De molen in eigendom onderbrengen bij een stichting, zodat openstelling voor publiek mogelijk wordt.
- Herstellen van de molen met behoud van alle authentieke functies.
- Herstellen van de molen tot een draaiende molen, samen met beide Adorper molenbouwers.

Stichting 55+ organiseert veel bijeenkomsten voor ouderen.

4.3 Voorzieningen voor ouderen

In Adorp zijn twee projecten met het doel om op een concrete manier het welzijn van ouderen te verbeteren.

Steunpunt

Stichting 55+ Adorp. Sauwerd, Wetsinge organiseert onder andere het Steunpunt en de Digitale Hoek. Doelstelling van de stichting is welzijnsbevordering van de oudere inwoners in de drie dorpen. Het Steunpunt organiseert inloopochtenden in de dorpshuizen in Adorp en Sauwerd. Inwoners kunnen daar terecht voor informatie, diensten, hulp en ondersteuning bij eventuele problemen. Het is een plek waar je onder leeftijdsgenoten even je hart kunt luchten. Gezelligheid en elkaar ontmoeten zijn een belangrijke plaats gaan innemen.

Tijdens de Inloopochtenden zijn er computers beschikbaar, onder andere om informatie op te zoeken. Voor ouderen die een computercursus volgen of gevolgd hebben is er gelegenheid om vragen te stellen. Er zijn altijd vrijwilligers van de Digitale Hoek aanwezig.

De Themaochtenden zijn er voor informatie over zaken die spelen in ons dagelijks bestaan. De themaochtenden worden meestal verzorgd door een gastspreker. Soms heeft de informatie het doel voorlichting te geven over zaken betreffende gezondheid en de meer serieuze kant van ons bestaan maar ook vrolijke zaken komen aan de orde. Het praatje van alledag en een kop koffie maken de ochtenden tot een geheel.

Verzoamelstee

De Verzoamelstee is een uniek driejarige project dat loopt in de dorpen Thesinge, Adorp en Onderdendam. De Verzoamelstee is bedoeld om ouderen meer mogelijkheden te bieden om om in hun eigen dorp te blijven wonen. Ook probeert De Verzoamelstee het dorp sociaal te versterken en mensen te verbinden. Het project wordt onderzocht door de RUG en het UMCG.

In Adorp spelen de activiteiten zich overwegend af in dorpshuis Artharpe. Hier zijn digitale voorzieningen beschikbaar zoals computers en tablets. De Verzoamelstee werkt hier samen met de Digitale Hoek om ouderen kennis te laten maken met de tablet. Ouderen kunnen zo contact leggen met bijvoorbeeld supermarkt, apotheek, huisarts of gemeentehuis. Daarnaast is het natuurlijk heel gemakkelijk om even een berichtje te sturen naar familieleden, vrienden en kennissen.

De Verzoamelstee werkt samen met de beheerder van website www.adorp.com aan een digitale voorziening Noaberschap. Hiervoor komt er op de website een vraag- en aanbodpagina, voornamelijk op het gebied van de dienstverlening. Zoek je bijvoorbeeld iemand om samen boodschappen mee te doen, dan kun je een oproep plaatsen. Noaberschap krijgt zo een digitale variant, net zoals het vroeger gebruikelijk was om een beroep te doen op je buren.

Het gebruik van digitale voorzieningen is een speerpunt van de Verzoamelstee.

Ambitie

- Adorp langer bewoonbaar houden voor ouderen.

Doelstellingen

- Meer levensloopbestendige woningen realiseren in de huursector.
- Inwoners van het dorp stimuleren om internet te gebruiken, bijvoorbeeld door een tablet-cursus voor ouderen aan te bieden.
- Het project Noaberschap brengt vraag en aanbod van goederen en diensten bij elkaar.

4.4 Website www.adorp.com

De digitale dorpsomroeper

De website www.adorp.com is een initiatief van de vereniging Dorpsbelangen Adorp. In 2010 wilde Dorpsbelangen graag een digitale dorpsomroeper realiseren. Het werd een site waarop iedere vereniging z'n eigen redactie heeft om nieuwsberichten te plaatsen en activiteiten aan de algemene activiteitenagenda kan toevoegen. De website kan zichzelf bekostigen door een kleine bijdrage van de verenigingen en door reclame-inkomsten van sponsoren.

Op dit moment is een vraag- en aanbodpagina Noaberschap in ontwikkeling. Iedereen kan hierop artikelen en diensten vragen en aanbieden. Dit sluit goed aan bij de uitgangspunten van de Verzoamelstee om te zorgen dat ouderen digitaal van elkaars diensten gebruik kunnen maken.

Onder de jongere generatie is het gebruik van Facebook enorm populair. Persoonlijke nieuwtjes worden door de meeste jongeren met Facebook gevolgd. Commerciële bedrijven maken gebruik van dit medium om de jongeren te bereiken. Dorpsbelangen werkt ook aan mogelijkheden om nieuwsberichten op de website met Facebook te verspreiden.

Ambitie

- In Adorp zijn mensen betrokken door goede informatievoorziening en onderlinge interactie.

Doelstellingen

- Andere sociale media toevoegen aan de website www.adorp.com, onder andere een link naar Facebook.
- De informatievoorziening toegankelijk en aantrekkelijk maken voor alle inwoners, onder andere door website www.adorp.com actueel te houden en er meer mensen bij te betrekken.

4.5 De dorpstafel

Stichting Dorpshuis Artharpe beheert het dorpshuis in Adorp. Het is een centrale ontmoetingsplaats voor inwoners van Adorp en omgeving. Het idee voor een dorpstafel is in 2013 ontstaan na de verbouwing van de entree, de toiletten en de keuken. In de nieuwe keuken waren de mogelijkheden om ook voor grote groepen te koken.

De dorpstafel houdt in, dat iedereen op vrijdagavond kan aanschuiven voor een 2-gangen menu. Onder begeleiding van een supervisor

bereiden vrijwilligers een afwisselend diner voor. Het gaat erom dat je op een ontspannen manier buurt- en dorpsgenoten ontmoet om met elkaar te gaan eten. Alleen of met familie of vrienden, iedere vrijdag kan men aanschuiven aan een andere tafel.

Vanaf de start op 11 oktober 2013 trekt de dorpstafel veel belangstellenden.

4.6 Teruglopende leerlingaantallen

Noord-Groningen is een krimpregio. We hebben te maken met een vergrijzende bevolking. Beide factoren zorgen voor drastisch teruglopende leerlingaantallen in heel Noord-Groningen. Ook OBS De Wierde ontkomt hier niet aan. In 2009 telde de school 98 leerlingen, in 2013 waren het 81 leerlingen en in 2028 zijn het naar verwachting 62 leerlingen. De vraag is hoe gemeenten en schoolbesturen in zullen spelen op de teruglopende leerlingaantallen.

Uit gesprekken in de werkgroepen kwam naar voren dat de school een belangrijke voorziening in het dorp is. Voor jonge gezinnen kan het een reden om in een dorp te gaan wonen.

Het terrein rondom OBS De Wierde is grotendeels in bezit van de gemeente. De school gebruikt het als speelterrein en heeft er voor eigen rekening een aantal toestellen op geplaatst. Sommige toestellen zijn aan grondige revisie toe en ook het trapveldje kan wel een facelift gebruiken.

Ambitie

■ De basisschool van Adorp is een sociaal hart in het dorp.

De speeltoestellen hebben onderhoud nodig.

Doelstellingen

- Activiteiten van school en dorp meer op elkaar afstemmen.
- Aantrekkelijk en kwalitatief goed onderwijs realiseren voor iedere leerling.
- Opknappen van het terrein en de speeltoestellen rondom de school, zodat het voor kinderen een aantrekkelijke speelplaats blijft tijdens en na schooltijd.

4.7 Een multifunctioneel gebouw op de speelweide

Speelweide De Molen is een multifunctioneel terrein voor jong en oud. Op het terrein bevindt zich een speeltuin voor alle seizoenen, een ijsbaan voor de winter, een volleybalveld, een jeu de boules baan en een voetbaltrapveldje. Op het terrein organiseert VvV Adorp in augustus de plaatselijke kermis. Op de speelweide wordt er een grote feesttent geplaatst. Voor al deze activiteiten is men voor de toiletten aangewezen op een clubgebouw uit de tijd dat voetbalvereniging Adorp hier nog voetbalde. Speelweide De Molen wil graag in de nabije toekomst een goede toiletvoorziening op het terrein realiseren.

Ambitie

- Adorp beschikt over een klein maar multifunctioneel gebouw met goede toiletvoorziening.

Het onderkomen van de ijsvereniging

Doelstelling

- Realiseren van een nieuw gebouw op de speelweide met een kleine binnenruimte, een overdekte buitenruimte en goede toiletvoorzieningen.

4.8 Adorp duurzaam

Tegenwoordig is het begrip ‘duurzaam’ niet meer uit ons dagelijkse leven weg te denken. Men hoeft de krant maar op te slaan en het gaat over energie, duurzaamheid, besparing, stijgende energieprijzen, milieu en dergelijke. Er zijn steeds meer signalen dat ook de inwoners van Adorp mee willen doen aan duurzame energieopwekking. Een aantal particuliere gebouwen zijn al voorzien van zonnepanelen.

Dorpsbelangen Adorp heeft in januari 2013 een tweetal informatieavonden georganiseerd over duurzame energie. De doelstelling

was om inwoners van Adorp voorlichting te geven over mogelijke valkuilen, kosten, terugverdientijd en dergelijke, met name bij de aanschaf van zonnepanelen. Bij deze avonden zijn de volgende organisaties betrokken:

- **Blauwe ogen** is een projectteam van architecten en energie-adviseurs die begeleiden en adviseren bij duurzaam bouwen of verbouwen.
- **Grunneger Power** is een energiecoöperatie voor de stad Groningen en ommeland. Zij stimuleren initiatieven om eigen duurzame energie op te wekken, individueel of gezamenlijk. Dit kan energie uit zon, wind, aardwarmte en biomassa zijn.
- **Stad en Ommeland** is een agrarische vereniging die duurzame landbouw stimuleert door projecten op te zetten en voorlichting te geven over nieuwe ontwikkelingen. Een idee is om de daken van stallen beschikbaar te stellen voor collectieve energieopwekking.

Dorpsbelangen Adorp gaat in samenwerking met gemeente Winsum en Blauwe Ogen in 2014 een onderzoek opzetten naar mogelijke verduurzaming van bestaande gebouwen in Adorp. Centraal staat de vraag: Wat kan er nog gedaan worden aan isolatie en beperking van energieverbruik om bestaande gebouwen energiezuiniger te maken?
Een tweede onderzoeksvraag is of Adorp een stap kan maken naar collectieve energieopwekking. Dorpsbelangen wil samen met Stad en Ommeland in overleg met agrarische bedrijven met een ‘ideaal dak’. De bedoeling is dat inwoners een coöperatie vormen, die collectief investeert in zonnepanelen.

Ambities

- Adorp duurzamer en energieneutraal maken.
- Collectief gebruik maken van ideale dakliggingen voor zonnepanelen.

Doelstellingen:

- In 2014 starten met een onderzoek naar duurzaam gebruik van elektrische en fossiele energie. Op basis hiervan aanbevelingen doen voor duurzamer energieverbruik.
- In 2014 starten met een onderzoek naar collectieve investeringen in zonnepanelen. Op basis hiervan partijen zoeken voor een coöperatie.

Inwoners van Adorp wekken zelf hun energie duurzaam op.

4.9 Kerk van Adorp

Het zuidelijke deel van de begraafplaats

De kerk van Adorp is oorspronkelijk een romaans gebouw. Het is in de dertiende eeuw gebouwd en werd in 1667 grondig gemoderniseerd. Hierbij zijn alle romaanse kenmerken verdwenen. In 1980 is de kerk gerestaureerd en overgedragen aan de Stichting Oude Groninger Kerken. De meest recente restauratie was in 2013. De kerk wordt gebruikt voor kerkdiensten, concerten, tentoonstellingen, koorrepetities, begrafenissen en andere bijeenkomsten. Een beheerscommissie regelt het gebruik van de kerk.

De begraafplaats achter de kerk en het kerkhof rondom de kerk zijn eigendom van de gemeente Winsum. Het zuidelijk gedeelte van het kerkhof achter de kerk verdient de nodige aandacht wat betreft onderhoud aan de graven.

Ambitie

- Het landschap en de woonomgeving van Adorp is aantrekkelijk.

Doelstellingen

- Weghalen van ongewenste groei rondom en op de graven.
- Een volledig overzicht maken van de grafrechten op de begraafplaats.
- Herstellen van vervallen graven.

4.10 Sportpark 't Stee

Voetbalvereniging Adorp is opgericht in 1932. Het eerste voetbalveld was een weiland aan de oostzijde van de Spoorlaan. Later kwam er een echt speelveld met clubgebouw aan de Molenweg, waar nu de speelweide en de ijsbaan zijn. In de tachtiger jaren werd een nieuw voetbalveld met accomodaties aangelegd aan De Vang.

Ongeveer 25 jaar hebben de voetballers op sportpark 't Stee getraind en hun wedstrijden gespeeld. De laatste jaren nam het aantal voetballende leden steeds verder af. Het kostte steeds meer moeite om nog één voetbalteam op de been te houden. Gemeente Winsum heeft daarom besloten de subsidie aan Voetbalvereniging Adorp stop te zetten. Als compensatie voor de opstalrechten ontvangt de voetbalvereniging € 35.000. De gebouwen worden zo spoedig mogelijk afgebroken. Wat overblijft is een leeg voetbalveld.

Met gemeente Winsum is intensief overlegd over de vergoeding. Afgesproken is dat dit bedrag de hele gemeenschap ten goede moet

komen. De bedoeling is om het te gebruiken voor ‘sport en spel’, zodat jonge voetbaltalentjes wel de mogelijkheid houden om een balletje te trappen.

Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)
In de woonvisie ‘Winsum heeft het’ (paragraaf 3.7) roept gemeente Winsum particulieren op om te komen met vernieuwende ideeën over toekomstige woonvormen. De gemeente wil zo’n initiatief ondersteunen door een CPO-traject te starten. Zij organiseren dan professionele begeleiding. Voor Adorp ligt hier een unieke uitdaging om plannen te maken voor een nieuwe bestemming van het terrein, zoals wonen. In combinatie met andere projecten als duurzaamheid en collectieve energievoorziening kan dit een uniek project worden, dat de gemeenschap van Adorp ten goede komt.

Ambities
- Er komt een duurzame bestemming van het vrijgekomen voetbalveld.
- Aantrekkelijke gezinswoningen bouwen op basis van ‘energieneutraal wonen’.

Doelstellingen
- Tot er een definitieve bestemming voor het voetbalveld is, het goed blijven onderhouden.
- Het voetbalveld vooralsnog als trapveldje handhaven.
- Een CPO-project starten voor gezinswoningen op basis van ‘energieneutraal wonen’.
- Een CPO-project starten voor ‘levensbestendig wonen’.

Op 5 juni 2013 heeft Voetbalvereniging Adorp z’n laatste wedstrijd gespeeld.

4.11 Provinciale weg N361

Vanaf 2002 is provincie Groningen bezig om te onderzoeken hoe de ontsluiting van Noordwest-Groningen kan worden verbeterd. Nu rijdt het verkeer over de provinciale weg N361 door de dorpskernen van Adorp en Sauwerd. In 2008 heeft de provincie voorkeurstracé 4b+ vastgesteld. Op 24 januari 2011 is dit plan gestrand in de gemeenteraad van Winsum, waardoor de aanpassingen tussen Groningen en Winsum zijn vervallen.

Eind juni 2013 heeft provincie Groningen besloten om te onderzoeken hoe de verkeersveiligheid en de doorstroming over de N361 verbeterd kan worden. De provincie wil uitdrukkelijk omwonenden betrekken bij de uitwerking van de plannen en de verschillende alternatieven. Naar verwachting worden voorjaar 2014 de voorstellen bekend. Daarna volgt de verkenning naar de mogelijkheden voor de herinrichting in de dorpen Winsum, Sauwerd en Adorp. Bij Ranum zal er ook een noordelijke verbindingsweg om Winsum komen. Per deelproject zullen omwonenden geïnformeerd worden en is het mogelijk om zelf ideeën in te brengen.

De N361 is een drukke weg met meer dan 10.000 vervoersbewegingen per dag. De overlast wordt met name ervaren tijdens de spits. Dan is het lastig om in het dorp in te voegen op de N361. Gevaarlijke situaties doen zich voor bij de stoplichten voor 't Witte Hoes.

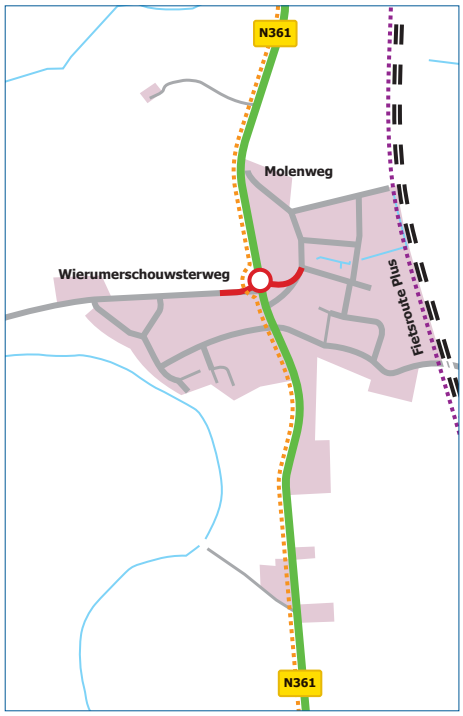

Mogelijke situatie in Adorp

Bij 't Witte Hoes is de situatie onoverzichtelijk. Als het druk is, kan verkeer moeilijk in- en uitvoegen.

Veel kinderen steken hier over op weg naar de basisschool. Te vaak rijden hier auto's door rood. Dorpsbelangen Adorp ziet mogelijkheden om met een rotonde ter hoogte van de Wierumerschouwsterweg zowel een goede aansluiting als een veilige oversteekplaats te realiseren.

Ambities

- Adorp is een verkeersveilig dorp.

Doelstellingen

- Realiseren van een veiliger oversteek van de N361.
- Realiseren van een betere aansluiting van het verkeer uit Adorp op de N361. Denk daarbij aan een rotonde ter hoogte van de Wierumerschouwsterweg. Betrek hierbij de voetgangersoversteek, zonodig ook met een stoplicht.

4.12 Fietsroute Plus

Een Fietsroute Plus is een hoogwaardig fietspad dat breder en comfortabeler is dan een gewoon fietspad. De bedoeling is om fietsen prettiger en veiliger te maken, waardoor op afstanden tot vijftien kilometer meer mensen voor de fiets kiezen in plaats van de auto.

In het collegeprogramma 2012-2014 van provincie Groningen is vastgelegd dat de Fietsroute Plus Groningen-Winsum versneld aangelegd zal worden. In Adorp en Sauwerd zijn er bijeenkomsten georganiseerd waarin gebruikers, bewoners en belanghebbenden hebben nagedacht over de Fietsroute Plus. Vier kansrijke alternatieven zijn door de provincie verder uitgewerkt en beoordeeld. In december 2013 hebben Gedeputeerde Staten het voorkeursalternatief vastgesteld. De fietsroute komt langs de westkant van het spoor te liggen. Dat is de route die het snelst en het veiligst is en waar fietsers het minst last hebben van het autoverkeer. De bestaande fietsroute langs de westzijde van de N361 blijft gehandhaafd. De totale investering voor de aanleg is geraamd op € 6,4 miljoen.

De Fietsroute Plus is gepland langs het spoor.

Voor het gedeelte Sauwerd-Winsum is het tracé nog niet definitief uitgewerkt. Dit gebeurt in samenhang met de plannen voor verbetering van de N361. Mogelijke alternatieven zijn langs de oostkant van de N361 of langs de oost- of westkant van het spoor.

De planning is dat Provinciale Staten en de gemeenteraden van Groningen en Winsum eind 2014 een definitief plan kunnen vaststellen. De hoop is om in 2016 of 2017 te kunnen starten met de aanleg.

Ambitie

- Adorp beschikt over een snelle fietsroute naar de stad.

Doelstellingen

- Realiseren van een fietspad langs het spoor, een snelle verbinding tussen Winsum en Groningen, zodat het forensen-fietsverkeer langs de N361 in de dorpskern afneemt.
- Fietspad aan de oostzijde van N361 opheffen, zodat er in de dorpskern meer mogelijkheden zijn voor een rotonde en veiliger oversteek.
- Voor recreatieve fietsers een fietspad doortrekken in het verlengde van de Spoorlaan naar de Munnikeweg.

4.13 Jeugd van Adorp

De jeugdsoos is gevestigd in het gedeelte achter 't Witte Hoes op de begane grond. Mogelijk moet de jeugdsoos naar de zolderverdieping. Omdat de huidige uitbater van 't Witte Hoes stopt, is dit afhankelijk van de ideeën van een mogelijke opvolger.

De huidige groep bezoekers is al wat 'ouder'. Zij staan op het punt om uit te vliegen. Normaal gesproken zou een nieuwe generatie het overnemen. In Adorp zijn voldoende jongeren in de leeftijdsgroep 13-23 jaar, alleen komt die nu niet naar de jeugdsoos.

Het is de bedoeling dat de jeugdsoos aantrekkelijk wordt voor alle leeftijdsgroepen, zodat verantwoordelijkheden op een natuurlijke manier overgaan op nieuwe generaties. De jeugdsoos start daarom een actie om jongeren te benaderen. Een enquête moet duidelijk maken wat er met bezoekers in de leeftijdsgroep 13-23 jaar mogelijk is. Daarnaast wil de jeugdsoos meer energie gaan steken in activiteiten voor de leeftijdsgroepen 4-10 jaar en 9-13 jaar. Ook voor hun moet het leuk zijn om mee te doen aan activiteiten.

De inrichting van de jeugdsoos is afkomstig uit 2000. Het onderkomen dient vernieuwd te worden. Daar liggen plannen voor. Het is de bedoeling dat de jeugd van 13-23 jaar mee gaat denken over de vernieuwingsplannen. Zij zijn uiteindelijk de toekomstige bezoekers.

De doelstelling van de jeugdsoos: 'Over vijf jaar is er een groepje jeugd, dat (redelijk) zelfstandig de jeugdsoos kan runnen'.

Ambitie

- Er is een aantrekkelijke ontmoetingsplek voor de jeugd in Adorp.

Ambities en doelstellingen

5

Op 14 maart 2013 hebben Jannie Rozema en Mariëlle Bovenhoff de conclusies van het onderzoek van Hanzehogeschool Groningen gepresenteerd. Op basis hiervan hebben vier werkgroepen de ambities en onderzoeksresultaten besproken. Elke werkgroep heeft zich gebogen over een van de onderzoeksgebieden: woonomgeving, voorzieningen, sociale omgeving en organiserend vermogen. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de resultaten uit het onderzoek en de ambities en doelstellingen uit de werkgroepen.

5.1 Woonomgeving: dat smaakt naar meer!

Inwoners van Adorp zijn gehecht aan hun dorp en hun woonomgeving. Zij waarderen de rust en de ruimte van het Reitdiepdal en het landelijke en dorpse karakter van Adorp. De nabijheid van de Stad (Groningen) is voor menig nieuwkomer de hoofdreden geweest om zich in Adorp te vestigen. Dit zijn naast de kwaliteiten van de eigen woning de belangrijkste woonmotieven.

Inwoners waarderen hun woonomgeving.

Er is een grote behoefte aan wandel- en fietspaden zoals het rondje Hekkum.

De meeste inwoners bezitten een eigen woning, waarover zij zeer tevreden zijn. Een kwart van de inwoners wil de woning verder verduurzamen door het energieverbruik terug te dringen of zelf energie op te wekken. Iets minder dan de helft van de inwoners wil de rest van zijn of haar leven in Adorp blijven wonen. Zij die aangeven ooit te willen verhuizen, zullen voorlopig blijven wonen in Adorp, zodat een grootscheepse uittocht niet verwacht hoeft te worden. Verhuisplannen bij ouderen worden ingegeven door de wens om dichterbij voorzieningen te wonen en omdat het onderhoud van huis en tuin te zwaar wordt. De 'verhuisgeneigdheid' onder jongeren is sterk. Zij willen in de stad op zichzelf gaan wonen.

Bijna iedereen voelt zich in Adorp 24 uur per dag veilig. Hoe inwoners de verkeersveiligheid ervaren, laat te wensen over, bijvoorbeeld doordat automobilisten bij 't Witte Hoes door het rode stoplicht rijden.

Inwoners wensen in groten getale wandelpaden als dorpsommetjes alsmede veilige en verlichte fietspaden. Als probleem in de fysieke omgeving worden de hondenpoep en de verkeersdrukte aangeduid.

Ambities

- Het landschap van Adorp is aantrekkelijk en biedt mogelijkheden.
- Adorp is een verkeersveilig dorp.
- Adorp is in trek bij jonge gezinnen.
- Adorp heeft een geschikt woningaanbod voor ouderen.

Doelstellingen

Landschappelijk

- Een aftakking van het Reitdiep maken voor het realiseren van een haventje en een strandje.
- Meer wandel-, fiets- en ruiterpaden realiseren door natuur en weilanden. Het rondje Hekkum is al gerealiseerd maar 'rondje oost' moet nog ontwikkeld worden, in het verlengde van de Spoorlaan naar de Munnikeweg.
- Een centraal gelegen dorpsplein maken, wanneer er duidelijkheid is over het de N361-traject.
- Her en der vruchten- en notenbomen planten.
- Een minibos maken.
- Collectief (bijvoorbeeld vanuit een stichting Leefbaar Adorp) een straatje staatsloten kopen, waarvan de opbrengst voor het dorp is.
- Op de speelweide een speelhuis of fort maken.

- Dorpslidmaatschap instellen vanuit Dorpsbelangen in plaats van verschillende verenigingen contributie laten innen. Hiermee samen dingen organiseren, bijvoorbeeld zoals op koningsdag.
- De molen opknappen en openstellen.
- Zorgen voor beschutting bij de speelweide met bijvoorbeeld fruitbomen in verband met de wind en het uitzicht op de weg.

Verkeersveiligheid

- Realiseren van een rotonde ter hoogte van de Wierumerschouwsterweg in verband met de verkeersveiligheid en een goede aansluiting op de N361.
- De stoepen veiliger maken.
- Snelheidsverlagende objecten aanbrengen onder andere voor het vrachtverkeer op de Spoorlaan.
- Verkeersborden beter zichtbaar maken en borden 'Spelende kinderen' plaatsen.
- Meedoen met acties van Veilig Verkeer Nederland.
- Een roodlichtcamera plaatsen bij de stoplichten.
- Acties houden om te automobilisten aan te pakken die door rood licht rijden, bijvoorbeeld nummerborden noteren.
- In het dorp een petitie houden voor extra flitskasten.
- Een oversteekplaats met zebrapad maken.
- 30 km op de weg schilderen.

Jonge gezinnen

- Voorzieningen worden door huidige jonge gezinnen niet gemist. Alles is relatief dichtbij.
- Bestaande woningen worden gekocht door jonge gezinnen.
- Kleine ondernemers naar ons toe halen: visboer, melkboer enzovoorts.
- Met enige regelmaat een warenmarktje organiseren (zo mogelijk van streekproducten).

Woningaanbod ouderen

- Seniorenwoning, zoals in De Spruit, ook daadwerkelijk bestemmen voor senioren.
- Voorzieningen voor ouderen realiseren door het uitbouwen van de dienstenruil van de Verzoamelstee.
- Meer betaalbare huurwoningen laten bouwen.
- Boerderij verbouwen tot een complex met appartementen voor senioren.

Inwoners willen maatregelen om te voorkomen dat automobilisten door rood rijden.

5.2 Voorzieningen: bereikbaar en realiseerbaar?!

Bijna alle inwoners van Adorp redden zichzelf. Als dat moeilijker zou worden, verwachten zij dat familie en buren hen zullen ondersteunen.

De dagelijkse boodschappen worden overal in de regio gehaald. Daarbij is de auto het vervoermiddel. Inwoners zouden graag voorzieningen als een winkel en een treinstation in Adorp terugzien.

Inwoners gebruiken bijna allemaal (actief) het internet. Degenen die dat niet doen, zijn boven de 65 jaar.

De basisschool, het dorpshuis en het verenigingsleven zijn gewaardeerde voorzieningen in Adorp. De verenigingen in Adorp voor dorpsbelangen, volksvermaken, volleyballen, voetballen, hengelen, toneelspelen, zingen, biljarten, etc. hebben een gezamenlijk ledenbestand met de omvang van het dorp.

In Adorp zijn 39 inwoners met plannen voor (nieuw) ondernemerschap, bijvoorbeeld op het terrein van recreatie en horeca, duurzame energie en een landwinkel. Deze nieuwe ondernemers kunnen met hun ideeën een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in Adorp.

De winkel bij de ESSO-pomp beschikt over kleine noodvoorzieningen voor het geval er verlegenheid is om een pak melk, koek, ijs of snoep. Het is wel een winkel die 7 dagen van de week tot ’s avonds 21.00 uur open is.

De pomp is een belangrijke voorziening in Adorp.

Voor cafetaria-bestellingen kun je van dinsdag tot en met zondag terecht bij het 't Witte Hoes. Uiteraard is het ook mogelijk om dan aan te schuiven voor een lunch of voor een complete maaltijd.

Eénmaal per week rijdt er door Adorp een kaasboer, een rijdende winkel en een aardappelleverancier. Veel bewoners maken gebruik van deze beperkte voorziening: De winkel aan huis.

Ambities

- Er zijn passende en hedendaagse voorzieningen en activiteiten in Adorp.
- In Adorp trekken ondernemers en verenigingen samen op.
- Er is een ontmoetingsplek voor de jeugd van Adorp.
- Adorp heeft voorzieningen en een activiteitenaanbod voor ouderen.
- Adorp is een duurzaam dorp door de eigen energie op te wekken.

Doelstellingen

- De entrees van Adorp groener maken door planten en bomen aan te planten.
- Wandelpaden (dorpsommetjes) aanleggen in overleg met grondeigenaren.
- De molen meer bedrijfsmatig benutten door er een boodschappenbezorgpunt van te maken. Je kunt deze functie ook onderbrengen in 't Witte Hoes.
- Tijdelijke uitbreiding van werkruimte aanbieden in het dorpshuis voor kleinbehuisde ondernemers.
- Een sleetjesheuvel maken in de speeltuin.
- Leugenbankjes plaatsen op diverse hangplekken (voetbalveld, kerkhof, speeltuin).
- Meer seniorenwoningen realiseren omdat de bestaande woningen onvoldoende doorstromen en er in de toekomst meer senioren zullen zijn.
- Stichting 55+ en de Verzoamelstee hebben senioren in Adorp veel te bieden.
- Duurzame energie als een olievlek over Adorp laten uitvloeien. Blijvend polsen of er animo is voor een collectieve aanpak. Denk aan zonnepanelen op daken van boerderijen, openbare gebouwen of op de grond.
- AED-voorziening bij de ESSO-pomp.

5.3 Sociale omgeving: welkom, betrokken maar open!

Bijna alle inwoners geven aan zich sociaal verbonden met Adorp te voelen. Dat blijkt uit hun sociale netwerk: bijna alle inwoners hebben contacten met mede-inwoners. Inwoners die hun hele leven in Adorp woonden, hebben relatief de meeste sociale relaties in Adorp. Inwoners die van elders kwamen, hebben minder sociale contacten in het dorp. Tien mensen in alle leeftijden voelen zich eenzaam in Adorp.

Het merendeel van de inwoners heeft een goede relatie met de buren. Tussen buren en dorpsgenoten is sprake van onderlinge dienstverlening. Desondanks gaven ook in 2012 inwoners aan dat ze last hebben van mede-inwoners.

Inwoners treffen elkaar buiten op straat en bij iemand thuis. De dorpsactiviteiten worden gewaardeerd omdat de onderlinge band daardoor versterkt wordt. Drie kwart van de inwoners doet ergens aan mee. Bijna iedereen vindt saamhorigheid belangrijk en dorpstradities moeten vooral blijven.

Als probleem in de sociale omgeving wordt aangegeven dat nieuwkomers in Adorp zich minder betrokken zouden voelen (wat niet zo is) en dat inwoners minder tijd hebben voor het verenigingsleven. Nieuwkomers voelen zich goed ontvangen.

Veel activiteiten worden door vrijwilligers gedaan.

Ambities

- In Adorp zijn de mensen open, tolerant en respectvol naar elkaar toe.
- Er vindt sociale interactie plaats binnen Adorp.
- De bewoners van Adorp zijn actieve dorpsbewoners.

Doelstellingen

- Inzet plegen om het huidige verenigingsleven en de basisschool te behouden. Kijk daarbij ook meer regionaal. Denk aan leden of kinderen werven in Sauwerd en Wetsinge, die anders naar Groningen of Winsum zouden gaan.
- Dorpsbewoners die nog niet meedoen aan het verenigingsleven actief benaderen, door de gemeente, door Dorpsbelangen en via www.adorp.com.
- De website van Adorp regelmatiger opschonen en actueel houden en/of aansluiten op sociale media (Facebook, Twitter).
- Zoveel mogelijk gebruik maken van elkaars sterke en zwakke punten, bijvoorbeeld zoals bij acties als NL-Doet. Iedereen kan meedoen.
- Zorgen voor continuïteit bij de verenigingen door het opleiden van de jeugd in bestuursfuncties.
- Dorpsbelangen bieden nieuwkomers in de regio het totaaloverzicht aan van wat er in Adorp allemaal te doen is, voor een warm welkom.
- Actieve bewoners krijgen waardering en worden in het zonnetje gezet.

5.4 Organiserend vermogen: actief en initiatiefrijk!

Het organiserend vermogen van Adorp wordt positief beoordeeld. Op dit moment zijn er 134 inwoners (34%) die actief lid zijn van een dorpsvereniging en/of in een bestuur of commissie zitten. De besturen van de diverse dorpsverenigingen worden positief gewaardeerd.

De bereidheid onder de inwoners om zich voor Adorp in te zetten is groot: 80% van de inwoners bestuurt of wil besturen en zich inzetten voor de eigen buurt of het dorp of in ruil voor een dorpsbudget meedoen aan onderhoudsklussen in de openbare ruimte. 36 inwoners verklaren zich bereid om in een bestuur van een dorpsvereniging of -commissie te stappen.

Het ondernemerschap in Adorp kan versterkt worden met de 39 potentiële ondernemers. In het kader van de leefbaarheid willen zij met hun activiteiten geen overlast veroorzaken.
Tot slot vinden de inwoners dat de dorpsbelangen van Adorp goed worden behartigd, maar men onderschrijft min of meer dat er een dorpsvisie moet komen. De samenwerking met andere dorpen wordt door de helft van de inwoners toegejuicht.

Gegeven de constatering dat 80% van de inwoners zich op de een of andere wijze wil inzetten voor Adorp, liggen hier mooie kansen voor nieuwe initiatieven in Adorp.

Inzet van inwoners voor werkzaamheden in ruil voor dorpsbudget (steekproef onder 359 inwoners)

Ik wil me in ruil voor dorpsbudget inzetten voor ...	**Frequentie**	**%**
Onderhoud van de openbare groenvoorziening	59	16%
Onderhoud van het voetbalveld	29	8%
Onderhoud van de wandelpaden in en rond Adorp	64	18%
Onderhoud aan de speelplekken en speeltuinen	96	27%
Onderhoud van de graven rondom de kerk	48	13%
Opruimen van zwerfafval	58	16%
Anders ...	28	8%
Ik zal hier geen bijdrage aan kunnen leveren	137	38%

Ambities

- Adorpers zijn betrokken en actieve dorpsbewoners.
- Adorp werkt samen met andere dorpen, de regio en de gemeente.
- In Adorp zijn mensen betrokken door goede informatie voorziening en onderlinge interactie.

Doelstellingen

- Initiatiefnemers en ideeën van mensen in het vizier krijgen en houden.
- Een centrale ideeënbus plaatsen (in het dorpshuis of virtueel).
- Een vrijwilligerspool samenstellen: wie is beschikbaar voor welk soort klussen?
- Klussen afbakenen en vervolgens hiervoor gericht vrijwilligers vragen.
- Regionaal afstemmingsoverleg houden met buurdorpen over voorzieningen en activiteiten.

- Het netwerk van collega-bestuurders in buurdorpen onderhouden.
- Gezamenlijke activiteiten ontplooien met buurdorpen, zowel bestaande als nieuwe/andere activiteiten.
- Jaarlijkse bijeenkomst van de bestuurders van alle verenigingen in Adorp voor verbetering van de samenwerking en voor afstemming om gezamenlijke belangen te behartigen.
- Alle informatie van diverse activiteiten tijdig en op een centrale plek verzamelen, bijvoorbeeld de website, met name voor afstemming van de agenda's en activiteiten in het dorpshuis.
- Regelmatig contact tussen de ouderraad van school en Dorpsbelangen voor het uitwisselen van informatie en onderlinge samenwerking.
- Vaste momenten inplannen waarop verenigingen worden herinnerd nieuwe informatie aan te leveren voor het Contactblad en de website.
- De informatieborden langs de weg beter benutten en bijhouden.
- Kansen van burgerparticipatie die de gemeente biedt aangrijpen. De ontwikkelingen volgen en mogelijkheden aangrijpen door in gesprek te blijven met de gemeente.

Bijlage

Om de vorderingen bij te houden zijn alle doelstellingen in een overzicht geplaatst. Omdat de dorpsvisie een lange periode omvat, is het overzicht niet statisch. Elk jaar zal Dorpsbelangen op de jaarvergadering de vorderingen evalueren en eventueel plannen bijstellen.

Actie		Wie gaat het doen?	Streef-datum	Kosten of dekking
Woonomgeving	Een CPO-project starten voor 'levensbestendig wonen'.			
	Een CPO-project starten voor gezinswoningen op basis van 'energieneutraal wonen'.			
	Een volledig overzicht maken van de grafrechten op de begraafplaats.			
	Herstellen van vervallen graven.			
	Meer levensloopbestendige woningen realiseren in de huursector.			
	Realiseren van een nieuw gebouw op de speelweide met een kleine binnenruimte, een overdekte buitenruimte en goede toiletvoorzieningen.			
	Weghalen van ongewenste groei rondom en op de graven.			
	De entree van Adorp en het bestaande tracé van de N361 renoveren en groener maken. Denk daarbij aan een minibos, her en der vruchten- en notenbomen en wandelpaden.			
	Realiseren van een betere aansluiting van het verkeer uit Adorp op de N361. Denk daarbij aan een rotonde ter hoogte van de Wierumerschouwsterweg. Betrek hierbij de voetgangersoversteek, zonodig ook met een stoplicht.			
	Realiseren van een veiliger oversteek van de N361.			
	Fietspad aan de oostzijde van N361 opheffen, zodat er in de dorpskern meer mogelijkheden zijn voor een rotonde en veiliger oversteek.			

Actie		Wie gaat het doen?	Streef-datum	Kosten of dekking
Woonomgeving	Realiseren van een fietspad langs het spoor, een snelle verbinding tussen Winsum en Groningen, zodat het forensen-fietsverkeer langs de N361 in de dorpskern afneemt.			
	Realiseren van een wandelpad Adorp-oost, in het verlengde van de Spoorlaan naar de Munnikeweg.			
	Realiseren van een wandelpad Adorp-west, nu bekend als 'rondje Hekkum'.			
	Voor recreatieve fietsers een fietspad doortrekken in het verlengde van de Spoorlaan naar de Munnikeweg.			
	De molen in eigendom onderbrengen bij een stichting, zodat openstelling voor publiek mogelijk wordt.			
	Herstellen van de molen met behoud van alle authentieke functies.			
	Herstellen van de molen tot een draaiende molen, samen met beide Adorper molenbouwers.			
	Het voetbalveld vooralsnog als trapveldje handhaven.			
	Opknappen van het terrein en de speeltoestellen rondom de school, zodat het voor kinderen een aantrekkelijke speelplaats blijft tijdens en na schooltijd.			
	Tot er een definitieve bestemming voor het voetbalveld is, het goed blijven onderhouden.			
Voorzieningen	Aantrekkelijk en kwalitatief goed onderwijs realiseren voor iedere leerling.			
	Regelmatig een warenmarkt organiseren.			
	Op verschillende plekken 'leugenbankjes' plaatsen.			
	In 2014 starten met een onderzoek naar collectieve investeringen in zonnepanelen. Op basis hiervan partijen zoeken voor een coöperatie.			
	In 2014 starten met een onderzoek naar duurzaam gebruik van elektrische en fossiele energie. Op basis hiervan aanbevelingen doen voor duurzamer energieverbruik.			
	AED-mogelijkheden uitbreiden en hiervoor cursussen aanbieden.			

Actie		Wie gaat het doen?	Streef-datum	Kosten of dekking
Sociale omgeving	Inwoners van het dorp stimuleren om internet te gebruiken, bijvoorbeeld door een tablet-cursus voor ouderen aan te bieden.			
	Informatie opstellen voor nieuwe inwoners rondom de vraag: 'Wat is er in en rondom Adorp te doen?'. De informatie moet uitnodigen om deel te nemen aan activiteiten.			
	Activiteiten van school en dorp meer op elkaar afstemmen.			
	Het contact met school versterken door ze meer te betrekken bij het dorp en verenigingsactiviteiten. Omgekeerd kunnen verenigingen bijdragen aan schoolactiviteiten.			
Organiserend vermogen	Andere sociale media toevoegen aan de website www.adorp.com, onder andere een link naar Facebook.			
	De informatievoorziening toegankelijk en aantrekkelijk maken voor alle inwoners, onder andere door website www.adorp.com actueel te houden en er meer mensen bij te betrekken.			
	Het project Noaberschap brengt vraag en aanbod van goederen en diensten bij elkaar.			
	Samenwerking in Adorp stimuleren door een vrijwilligerspool voor klussen en diensten op te zetten.			
	Verenigingen in Adorp en omliggende dorpen kunnen elkaar versterken door samen te werken. Hiervoor is het nodig dat besturen beter met elkaar afstemmen.			
	Burgerparticipatie biedt kansen. Dorpsbelangen verkent mogelijkheden en doet mee om deze kansen te benutten.			

Esso